

SPRAWOZDANIE

dotyczące sprawozdania finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia „Podzespoły i układy elektroniczne w służbie wiodącej pozycji Europy” za rok budżetowy 2017 wraz z odpowiedzią Wspólnego Przedsięwzięcia

(2018/C 452/04)

SPIS TREŚCI

	<i>Punkt</i>	<i>Strona</i>
WPROWADZENIE	1–10	28
Ustanowienie Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL	1–2	28
Zarządzanie	3–5	28
Cele	6	28
Zasoby	7–9	28
Oceny przeprowadzone przez Komisję	10	29
OPINIA	11–28	29
Opinia na temat wiarygodności rozliczeń	12	29
Opinia na temat legalności i prawidłowości dochodów leżących u podstaw rozliczeń ..	13	29
Uzasadnienie wydania opinii z zastrzeżeniem na temat legalności i prawidłowości płatności leżących u podstaw rozliczeń	14–18	29
Opinia z zastrzeżeniem na temat legalności i prawidłowości płatności leżących u podstaw rozliczeń	19	30
Zadania kierownictwa i osób odpowiedzialnych za zarządzanie	20–22	30
Zadania Trybunału dotyczące kontroli sprawozdania i transakcji leżących u jego podstaw	23–28	31
ZARZĄDZANIE BUDŻETEM I FINANSAMI	29–35	31
Wykonanie budżetu na 2017 r.	29	31
Wykonanie budżetu wieloletniego w ramach 7PR	30	31
Wykonanie budżetu wieloletniego w ramach programu „Horyzont 2020”	31–35	32
MECHANIZMY KONTROLI WEWNĘTRZNEJ	36–37	32
Procedury administracyjne	36–37	32
INNE KWESTIE	38	32
Mobilizowanie wkładów od członków z branży	38	32
INFORMACJE NA TEMAT OCEN PRZEPROWADZONYCH PRZEZ KOMISJĘ	39–40	33
ZAŁĄCZNIK – DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU Z UWAGAMI Z UBIEGŁYCH LAT		34
ODPOWIEDŹ WSPÓLNEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA		35

WPROWADZENIE

Ustanowienie Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL

1. Wspólne Przedsięwzięcie „Podzespoły i układy elektroniczne w służbie wiodącej pozycji Europy” (Wspólne Przedsięwzięcie ECSEL) z siedzibą w Brukseli zostało ustanowione w maju 2014 r.⁽¹⁾ na okres do 31 grudnia 2024 r. Wspólne Przedsięwzięcie ECSEL zastąpiło Wspólne Przedsiębiorstwa ENIAC i ARTEMIS, które zakończyły działalność 26 czerwca 2014 r. Wspólne Przedsięwzięcie ECSEL rozpoczęło samodzielną działalność w dniu 27 czerwca 2014 r.

2. Wspólne Przedsięwzięcie ECSEL jest partnerstwem publiczno-prywatnym w dziedzinie badań dotyczących nanoelektroniki i systemów wbudowanych. Członkami założycielami Wspólnego Przedsięwzięcia są Unia Europejska (UE) reprezentowana przez Komisję, państwa uczestniczące we Wspólnym Przedsięwzięciu ECSEL⁽²⁾ oraz trzy stowarzyszenia z branży (AENEAS, ARTEMISIA i EPoSS) reprezentujące przedsiębiorstwa i organizacje badawcze działające w obszarze systemów wbudowanych i cyberfizycznych, integracji systemów inteligentnych oraz mikro- i nanotechnologii.

Zarządzanie

3. Struktura zarządzania Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL obejmuje Radę Zarządzającą, Dyrektora Wykonawczego, Radę Władz Publicznych i Radę Członków Prywatnych.

4. W skład Rady Zarządzającej wchodzi przedstawiciele członków Wspólnego Przedsięwzięcia. Rada jest ogólnie odpowiedzialna za wyznaczanie kierunków strategicznych Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL i za jego funkcjonowanie oraz sprawuje nadzór nad realizacją podejmowanych przez nie działań. Dyrektor Wykonawczy odpowiada za bieżące zarządzanie Wspólnym Przedsięwzięciem.

5. W skład Rady Władz Publicznych wchodzi: jeden przedstawiciel Komisji i po jednym przedstawicielu z każdego państwa uczestniczącego we Wspólnym Przedsięwzięciu ECSEL. Decyduje ona o przydzieleniu finansowania ze środków publicznych na rzecz wybranych wniosków. Rada Członków Prywatnych składa się z przedstawicieli prywatnych członków Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL i sporządza projekt strategicznego programu badań naukowych i innowacji.

Cele

6. Głównym celem Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL jest przyczynianie się do rozwoju silnej i konkurencyjnej w skali światowej branży podzespołów i układów elektronicznych w UE, jak również zapewnienie dostępności podzespołów i układów elektronicznych na potrzeby kluczowych rynków i w celu podejmowania wyzwań społecznych, a także utrzymanie i zwiększenie zdolności produkcyjnych w Europie w zakresie półprzewodników i systemów inteligentnych. Zadaniem Wspólnego Przedsięwzięcia jest także zharmonizowanie strategii państw członkowskich w celu przyciągnięcia inwestycji sektora prywatnego i przyczynienia się do zwiększenia skuteczności wsparcia publicznego. Cel ten ma zostać osiągnięty poprzez zapobieganie zbędnemu powielaniu i fragmentacji działań oraz ułatwianie uczestnictwa podmiotom zajmującym się badaniami naukowymi i innowacjami.

Zasoby

7. Maksymalny wkład UE w działania Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL w wysokości 1 185 mln euro ma zostać sfinansowany z budżetu programu „Horyzont 2020”⁽³⁾. Wkład o co najmniej zbliżonej wartości powinien pochodzić od państw uczestniczących w ECSEL⁽⁴⁾. Wkłady od członków z branży powinny wynosić co najmniej 1 657,5 mln euro⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (UE) nr 561/2014 z dnia 6 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL (Dz.U. L 169 z 7.6.2014, s. 152).

⁽²⁾ Austria, Belgia, Bułgaria, Republika Czeska, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Niemcy, Grecja, Węgry, Irlandia, Izrael, Włochy, Łotwa, Litwa, Luksemburg, Malta, Niderlandy, Norwegia, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Hiszpania, Szwecja i Zjednoczone Królestwo.

⁽³⁾ Art. 3 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 561/2014.

⁽⁴⁾ Art. 4 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 561/2014.

⁽⁵⁾ Art. 4 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 561/2014.

8. Koszty administracyjne Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL mają być pokrywane z wkładów pieniężnych wnoszonych przez członków w następujący sposób: maksymalnie 15,3 mln euro ze środków UE i 1 % sumy całkowitych kosztów wszystkich projektów ze środków przekazanych przez członków z branży (co najmniej 19,7 mln euro, ale nie więcej niż 48 mln euro) ⁽⁶⁾.

9. W 2017 r. ostateczny budżet Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL wyniósł 290,1 mln euro (w 2016 r. wyniósł on 244 mln euro). Na dzień 31 grudnia 2017 r. Wspólne Przedsięwzięcie zatrudniało 29 pracowników (w 2016 r. było to również 29 osób) ⁽⁷⁾.

Oceny przeprowadzone przez Komisję

10. W czerwcu 2017 r. Komisja ukończyła ocenę końcową działań podjętych przez Wspólne Przedsięwzięcie w ramach 7PR oraz ocenę śródkresową działań w ramach programu „Horyzont 2020”. W ich następstwie Wspólne Przedsięwzięcie sporządziło plany działania, by zrealizować zalecenia wynikające z tych ocen. W związku z tym w niniejszym sprawozdaniu Trybunał zamieścił sekcję dotyczącą planów działania wdrożonych przez Wspólne Przedsięwzięcie w odpowiedzi na wnioski z ocen. Została ona przedstawiona wyłącznie w celach informacyjnych i nie wchodzi w zakres opinii pokontrolnej bądź ustaleń Trybunału.

OPINIA

11. Trybunał zbadał:

- a) sprawozdanie finansowe Wspólnego Przedsięwzięcia obejmujące sprawozdanie finansowe ⁽⁸⁾ oraz sprawozdanie z wykonania budżetu ⁽⁹⁾ za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2017 r.;
- b) legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tych sprawozdań, zgodnie z postanowieniami art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

12. W opinii Trybunału sprawozdanie Wspólnego Przedsięwzięcia za rok zakończony 31 grudnia 2017 r. przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach jego sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz wyniki transakcji, przepływy pieniężne i zmiany w aktywach netto za zakończony w tym dniu rok budżetowy, zgodnie z przepisami jego regulaminu finansowego i z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji. Zasady te opierają się na powszechnie przyjętych międzynarodowych standardach rachunkowości sektora publicznego.

Opinia na temat legalności i prawidłowości dochodów leżących u podstaw rozliczeń

13. W opinii Trybunału dochody leżące u podstaw rozliczeń za rok zakończony 31 grudnia 2017 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Uzasadnienie wydania opinii z zastrzeżeniem na temat legalności i prawidłowości płatności leżących u podstaw rozliczeń

14. Wspólne Przedsięwzięcie ECSEL przejęło projekty Wspólnych Przedsiębiorstw ARTEMIS i ENIAC realizowane w ramach 7PR. Płatności, których dokonało ono w ramach tych projektów w 2017 r. na podstawie poświadczeń kosztów wydanych przez krajowe organy finansujące (KOF) państw uczestniczących we Wspólnym Przedsięwzięciu wyniosły 76,4 mln euro (w 2016 r. – 118 mln euro), co stanowi 32 % (w 2016 r. – 54 %) łącznych płatności tytułem wydatków operacyjnych dokonanych przez Wspólne Przedsięwzięcie w 2017 r.

⁽⁶⁾ Art. 16 ust. 2 statutu Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL (załącznik I do rozporządzenia (UE) nr 561/2014). Zgodnie z art. 19 tego rozporządzenia w latach 2014–2017 wpłacone zostały następujące dodatkowe wkłady na pokrycie kosztów administracyjnych Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL, uzupełniające działania podjęte na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 72/2008 z dnia 20 grudnia 2007 r. ustanawiającego wspólne przedsiębiorstwo ENIAC (Dz.U. L 30 z 4.2.2008, s. 21) oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 74/2008 z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie ustanowienia wspólnego przedsiębiorstwa ARTEMIS w celu realizacji wspólnej inicjatywy technologicznej w zakresie systemów wbudowanych (Dz.U. L 30 z 4.2.2008, s. 52): a) 2 050 000 euro ze strony UE; b) 1 430 000 euro ze strony stowarzyszenia AENEAS; c) 975 000 euro ze strony stowarzyszenia ARTEMISIA.

⁽⁷⁾ Więcej informacji na temat działalności Wspólnego Przedsięwzięcia można znaleźć na jego stronie internetowej: www.ecsel-ju.eu.

⁽⁸⁾ Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu, sprawozdania z finansowych wyników działalności, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz opisu znaczących zasad (polityki) rachunkowości i informacji dodatkowej.

⁽⁹⁾ Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje sprawozdanie, które przedstawia zbiorczo wszystkie operacje budżetowe, i informację dodatkową.

15. Umowy administracyjne zawarte przez Wspólne Przedsiębiorstwa ARTEMIS i ENIAC z KOF obowiązywały nadal po połączeniu tych przedsiębiorstw we Wspólne Przedsięwzięcie ECSEL. Zgodnie z tymi umowami KOF przeprowadzają w imieniu Wspólnego Przedsięwzięcia kontrole *ex post* płatności w ramach projektów z 7PR. Strategie kontroli *ex post* Wspólnych Przedsiębiorstw ARTEMIS i ENIAC w znacznym stopniu polegały na przeprowadzanych przez KOF kontrolach zestawień wydatków poniesionych w ramach projektów⁽¹⁰⁾.

16. Wspólne Przedsięwzięcie ECSEL podjęło działania w celu dokonania oceny realizacji kontroli *ex post* przez KOF i uzyskało od KOF pisemne oświadczenia, że stosowanie procedur krajowych daje wystarczającą pewność co do legalności i prawidłowości transakcji. Znaczne zróżnicowanie metod i procedur stosowanych przez KOF nie pozwala jednak Wspólnemu Przedsięwzięciu ECSEL na obliczenie jednego wiarygodnego ważonego poziomu błędu ani poziomu błędu resztowego.

17. W efekcie Trybunał nie jest w stanie stwierdzić, czy kontrole *ex post* są skuteczne i czy ten kluczowy mechanizm kontroli daje wystarczającą pewność co do legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń w ramach projektów z 7PR⁽¹¹⁾.

18. Kwestia dotycząca zróżnicowania metod i procedur stosowanych przez KOF nie ma znaczenia w przypadku realizacji projektów w ramach programu „Horyzont 2020”, ponieważ za kontrole *ex post* odpowiada Wspólna Służba Audytu Komisji⁽¹²⁾. W 2017 r. Wspólne Przedsięwzięcie, wraz ze Wspólną Służbą Audytu i DG RTD, rozpoczęło pierwszą kontrolę *ex post* dotyczącą losowo dobranej próby okresowych zestawień poniesionych wydatków w ramach programu „Horyzont 2020”. Jej rezultaty zostaną jednak wykazane dopiero w rocznym sprawozdaniu z działalności Wspólnego Przedsięwzięcia za 2018 r.

Opinia z zastrzeżeniem na temat legalności i prawidłowości płatności leżących u podstaw rozliczeń

19. W opinii Trybunału, z wyjątkiem możliwych implikacji kwestii poruszonych w pkt 14-18, płatności leżące u podstaw sprawozdania finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia za rok zakończony 31 grudnia 2017 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Zadania kierownictwa i osób odpowiedzialnych za zarządzanie

20. Na mocy art. 310-325 TFUE oraz regulaminu finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia kierownictwo odpowiada za sporządzenie i prezentację sprawozdania finansowego zgodnie z powszechnie przyjętymi międzynarodowymi standardami rachunkowości sektora publicznego oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Do zadań kierownictwa należy także zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie systemu kontroli wewnętrznej umożliwiającego sporządzenie i prezentację sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych zniekształceń spowodowanych nadużyciem lub błędem. Kierownictwo odpowiada również za dopilnowanie, by ujęte w sprawozdaniu finansowym działania, transakcje finansowe i informacje były zgodne z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi. Kierownictwo Wspólnego Przedsięwzięcia ponosi ostateczną odpowiedzialność za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw sprawozdania.

21. Przy sporządzaniu sprawozdania kierownictwo odpowiada za ocenę zdolności Wspólnego Przedsięwzięcia do kontynuacji działalności, za ujawnienie, w stosownych przypadkach, problematycznych kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za prowadzenie rachunkowości przy założeniu kontynuacji działalności.

22. Do zadań osób odpowiedzialnych za zarządzanie należy nadzór nad sprawozdawczością finansową Wspólnego Przedsięwzięcia.

⁽¹⁰⁾ Zgodnie ze strategią kontroli *ex post* przyjętą przez ARTEMIS i ENIAC Wspólne Przedsięwzięcie ECSEL przynajmniej raz do roku musi ocenić, czy informacje otrzymane od państw członkowskich dają wystarczającą pewność co do legalności i prawidłowości dokonanych transakcji.

⁽¹¹⁾ Zob. także rozdz. X rocznego sprawozdania z działalności Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL za 2017 r.

⁽¹²⁾ Art. 13 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 561/2014.

Zadania Trybunału dotyczące kontroli sprawozdania i transakcji leżących u jego podstaw

23. Celem Trybunału jest uzyskanie wystarczającej pewności, że sprawozdanie finansowe Wspólnego Przedsięwzięcia nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe, a także przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie bądź innym organom udzielającym absolutorium, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego wiarygodności rozliczeń oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u ich podstaw. Wystarczająca pewność oznacza wysoki poziom pewności, lecz nie stanowi gwarancji, że kontrola zawsze wykaże istotne zniekształcenia lub niezgodności, jeżeli takie istnieją. Mogą one być spowodowane nadużyciem lub błędem i są uważane za istotne, jeżeli można zasadnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie wpłyną one na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników na podstawie takiego sprawozdania.

24. W ramach kontroli stosuje się procedury mające na celu uzyskanie dowodów kontroli potwierdzających kwoty i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw. Wybór tych procedur zależy od osądu kontrolera, w tym od oceny ryzyka wystąpienia – w wyniku nadużycia lub błędu – istotnych zniekształceń sprawozdania finansowego lub istotnej niezgodności transakcji leżących u jego podstaw z wymogami przepisów prawa Unii Europejskiej. W celu opracowania procedur kontroli stosownych do okoliczności (lecz nie na potrzeby sformułowania opinii na temat skuteczności systemu kontroli wewnętrznej) Trybunał, dokonując oceny ryzyka, bierze pod uwagę system kontroli wewnętrznej wykorzystywany do sporządzania i rzetelnej prezentacji sprawozdania oraz do zapewnienia legalności i prawidłowości transakcji leżących u jego podstaw. Kontrola obejmuje również ocenę stosowności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, racjonalności szacunków księgowych dokonanych przez kierownictwo oraz ogólnej prezentacji sprawozdania.

25. Jeżeli chodzi o dochody, Trybunał weryfikuje dotacje otrzymane od Komisji Europejskiej i ocenia stosowane przez Wspólne Przedsięwzięcie procedury poboru opłat i innych dochodów.

26. Jeżeli chodzi o wydatki, Trybunał bada transakcje płatnicze po tym, jak wydatki zostaną poniesione, zaksięgowane i zatwierdzone. Badanie to obejmuje wszystkie kategorie płatności (w tym płatności z tytułu nabycia aktywów) w chwili ich wypłaty.

27. Sporządzając niniejsze sprawozdanie i opinię, Trybunał uwzględnił wyniki badania sprawozdania finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia przeprowadzonego przez niezależnego audytora zewnętrznego zgodnie z przepisami art. 208 ust. 4 rozporządzenia finansowego UE⁽¹³⁾.

28. Przedstawione poniżej uwagi nie podważają opinii Trybunału.

ZARZĄDZANIE BUDŻETEM I FINANSAMI**Wykonanie budżetu na 2017 r.**

29. Ostateczny budżet na 2017 r. obejmował środki na zobowiązania w wysokości 183,9 mln euro oraz środki na płatności w wysokości 290,1 mln euro. Wartości wskaźnika wykorzystania środków na zobowiązania i środków na płatności wyniosły odpowiednio 98 % i 83 %.

Wykonanie budżetu wieloletniego w ramach 7PR

30. Do czasu zakończenia działalności przez Wspólne Przedsiębiorstwa ARTEMIS i ENIAC w czerwcu 2014 r., przedsiębiorstwa te zaciągnęły zobowiązania na kwotę 623 mln euro (ARTEMIS na 181 mln euro, a ENIAC na 442 mln euro) na działania operacyjne, które miały być sfinansowane w ramach 7PR. Na koniec 2017 r. związane z nimi płatności ujęte w sprawozdaniu finansowym Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL wyniosły 488 mln euro (ARTEMIS – 148 mln euro, a ENIAC – 340 mln euro).

⁽¹³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

Wykonanie budżetu wieloletniego w ramach programu „Horyzont 2020”

31. Z maksymalnej kwoty 1 185 mln euro środków z programu „Horyzont 2020” przydzielonych na rzecz Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL na cały okres jego funkcjonowania do końca 2017 r. UE przekazała wkład pieniężny w kwocie 377 mln euro.

32. Od 28 państw uczestniczących we Wspólnym Przedsięwzięciu ECSEL wymaga się wniesienia wkładów finansowych w wysokości co najmniej 1 170 mln euro na pokrycie działań operacyjnych Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL. Na koniec 2017 r. państwa uczestniczące, które wzięły udział w zaproszeniach do składania wniosków w 2014, 2015 i 2016 r. – odpowiednio 19, 21 i 24 państwa – zaciągnęły zobowiązania na kwotę 404 mln euro i dokonały płatności w wysokości 150,5 mln euro (co stanowi 13% łącznej kwoty wymaganych wkładów). Niezależnie od wczesnego etapu realizacji projektów w ramach programu „Horyzont 2020” wyraźnie niski poziom wkładów państw uczestniczących związany jest z faktem, że niektóre państwa uczestniczące uznają koszty i ujmują je w sprawozdaniach dopiero po ukończeniu wspieranych przez nie projektów.

33. Wspólne Przedsięwzięcie szacuje, że z kwoty 1 657,5 mln euro wkładów członków z branży, które miały zostać wniesione na rzecz działań Wspólnego Przedsięwzięcia, do końca 2017 r. wnieśli oni wkłady niepieniężne o wartości 421 mln euro.

34. W związku z tym do końca 2017 r. łączna kwota wkładów ze strony członków z branży wyniosła 421 mln euro, zaś kwota wkładów pieniężnych ze strony UE wyniosła 377 mln euro.

35. Z maksymalnej puli środków operacyjnych i administracyjnych na rzecz Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL w kwocie 1 204,7 mln euro⁽¹⁴⁾ do końca 2017 r. Wspólne Przedsięwzięcie zaciągnęło zobowiązania na kwotę 455 mln euro i dokonało płatności na kwotę 314 mln euro, przy czym były to głównie płatności zaliczkowe na realizację pierwszej serii projektów w ramach programu „Horyzont 2020”.

MECHANIZMY KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Procedury administracyjne

36. W 2017 r. Trybunał zaobserwował poważne uchybienia w zarządzaniu procedurami udzielania zamówień na usługi administracyjne (np. wybór nieodpowiedniej procedury udzielenia zamówienia; niepełne określenie usług, które miały być świadczone; podpisanie aneksów z opóźnieniem).

37. Ponadto w 2017 r. Wspólne Przedsięwzięcie nie udokumentowało w odpowiedni sposób w swoim rejestrze odstępstw przypadków obchodzenia kontroli przez kierownictwo ani odstępstw od przyjętych procesów i procedur. Taka sytuacja negatywnie wpływa na zdolności kierownictwa do zapewnienia skuteczności procesów kontroli wewnętrznej i szybkiego eliminowania niedociągnięć proceduralnych.

INNE KWESTIE

Mobilizowanie wkładów od członków z branży

38. Jednym z głównych celów Wspólnego Przedsięwzięcia jest mobilizowanie wkładów od członków z branży w obszarze jego działalności. Zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym minimalny efekt mnożnikowy, jaki należy osiągnąć, wynosi 1,42⁽¹⁵⁾. Jeśli uwzględnić razem wszystkie środki publiczne, pochodzące zarówno z programu „Horyzont 2020”, jak i od państw uczestniczących, minimalny efekt mnożnikowy wynosi 0,7⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁴⁾ Kwota ta obejmuje maksymalny wkład UE na poczet kosztów operacyjnych i administracyjnych Wspólnego Przedsięwzięcia (1 185 mln euro) oraz wkład pieniężny członków z branży na rzecz kosztów administracyjnych Wspólnego Przedsięwzięcia (19,7 mln euro).

⁽¹⁵⁾ Minimalna kwota wkładów niepieniężnych przekazanych przez członków z branży na poczet działalności operacyjnej Wspólnego Przedsięwzięcia (1 657,5 mln euro) podzielona przez maksymalną kwotę wkładu pieniężnego UE na rzecz Wspólnego Przedsięwzięcia (1 185 mln euro).

⁽¹⁶⁾ Minimalna kwota wkładów niepieniężnych przekazanych przez członków z branży na poczet działalności operacyjnej Wspólnego Przedsięwzięcia (1 657,5 mln euro) podzielona przez maksymalną kwotę wkładów pieniężnych UE i państw uczestniczących na rzecz Wspólnego Przedsięwzięcia (2 355 mln euro).

INFORMACJE NA TEMAT OCEN PRZEPROWADZONYCH PRZEZ KOMISJĘ

39. Dokonana przez Komisję ocena końcowa Wspólnych Przedsiębiorstw ARTEMIS i ENIAC działających na podstawie 7PR dotyczyła okresu od 2008 do 2013 r.⁽¹⁷⁾, natomiast ocena śródkresowa Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL działającego na podstawie programu „Horyzont 2020” obejmowała lata 2014-2016⁽¹⁸⁾. Oceny zostały przeprowadzone z pomocą niezależnych ekspertów, jak przewidziano w odnośnych rozporządzeniach Rady⁽¹⁹⁾, i dotyczyły funkcjonowania Wspólnego Przedsięwzięcia z perspektywy stosowności, wydajności, skuteczności, spójności i wartości dodanej UE, z uwzględnieniem dodatkowo kwestii jawności, przejrzystości i jakości badań. Wyniki tych ocen zostały uwzględnione w sprawozdaniu przesłanym przez Komisję Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w październiku 2017 r.⁽²⁰⁾

40. W odpowiedzi na zalecenia przedstawione przez oceniających⁽²¹⁾ Wspólne Przedsięwzięcie opracowało plan działania przyjęty przez Radę Zarządzającą w kwietniu 2018 r. Plan ten obejmuje szeroki wachlarz działań, które mają zostać zrealizowane przez Wspólne Przedsięwzięcie⁽²²⁾. Część z nich została już zapoczątkowana⁽²³⁾, większość powinna zostać wdrożona w 2018 i 2019 r., a niektóre z nich zostały uznane za wykraczające poza zakres działalności Wspólnego Przedsięwzięcia⁽²⁴⁾.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczył Neven MATES, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 2 października 2018 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Klaus-Heiner LEHNE

Prezes

⁽¹⁷⁾ Ocena końcowa Wspólnych Przedsiębiorstw ARTEMIS i ENIAC działających na podstawie 7PR. <https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/artemis-eniac.pdf>

⁽¹⁸⁾ Ocena śródkresowa Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL (za lata 2014–2016) działającego na podstawie programu „Horyzont 2020”. <https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/ecsel.pdf>

⁽¹⁹⁾ Oceny przeprowadzane przez Komisję zgodnie z wymogami ustawowymi, wynikające z zastosowania art. 11 rozporządzenia (WE) nr 74/2008 w sprawie Wspólnego Przedsiębiorstwa ARTEMIS, art. 11 rozporządzenia (WE) nr 72/2008 w sprawie Wspólnego Przedsiębiorstwa ENIAC oraz art. 11 rozporządzenia (UE) nr 561/2014 ustanawiającego Wspólne Przedsięwzięcie ECSEL.

⁽²⁰⁾ Dokument roboczy służb Komisji: Ocena śródkresowa wspólnych przedsięwzięć działających na podstawie programu „Horyzont 2020” (SWD(2017) 339 final).

⁽²¹⁾ Zalecenia sformułowane przez oceniających dotyczą m.in. potrzeby opracowania długofalowej strategii na rzecz badań, rozwoju i innowacji w zakresie podzespołów i układów elektronicznych; osiągnięcia większej integracji między trzema stowarzyszeniami uczestniczącymi w ECSEL; wyboru projektów z większym naciskiem na pionową integrację działań badawczych; zwiększenia udziału MŚP i przeanalizowania ewentualnej synergii z innymi wspólnymi przedsięwzięciami; ograniczenia administracji i skoncentrowania się na strategii; uproszczenia procedur w obszarze przeglądów i sprawozdawczości; zachęcania państw członkowskich do podejmowania zobowiązań na rzecz finansowania działalności ECSEL w wieloletniej perspektywie; opracowania właściwych wskaźników służących do pomiaru wykonania i wpływu projektów oraz ułatwiających identyfikację rezultatów projektów i ich wielokrotne wykorzystywanie.

⁽²²⁾ Konkretnie działania przedstawione w planie działania w odpowiedzi na zalecenia obejmują: wspieranie korzystania z linii pilotażowych przez nowe podmioty, zwłaszcza MŚP; wspieranie wniosków projektowych zintegrowanych pionowo, ze szczególnym uwzględnieniem wartości dodanej pod względem innowacji, oddziaływania i wdrażania; wspieranie i zachęcanie państw uczestniczących we Wspólnym Przedsięwzięciu ECSEL do podejmowania większych wieloletnich zobowiązań finansowych; współpracę z innymi wspólnymi przedsięwzięciami; przeanalizowanie skutecznych podejść do oceny wpływu projektów i wskazania odpowiednich kluczowych wskaźników efektywności.

⁽²³⁾ Działania już zapoczątkowane obejmują: przygotowanie nowego strategicznego programu badań w zakresie podzespołów i układów elektronicznych oraz wieloletniego strategicznego programu badań naukowych i innowacji, a także organizację kolejnego europejskiego forum podzespołów i układów elektronicznych zaplanowanego na listopad 2018 r. z czynnym udziałem trzech stowarzyszeń uczestniczących w ECSEL.

⁽²⁴⁾ Wspólne Przedsięwzięcie ECSEL uznało, że w szczególności zalecenie dotyczące harmonizacji zasad udziału państw członkowskich i wysokości krajowych stawek zwrotu kosztów wykracza poza jego kompetencje.

ZAŁĄCZNIK

Działania podjęte w związku z uwagami z ubiegłych lat

Rok	Uwagi Trybunału	Działania naprawcze (zrealizowane/w trakcie realizacji/ niepodjęte/brak danych lub nie dotyczy)
	<i>Strategia zwalczania nadużyć finansowych</i>	
2015	<p>Zgodnie z regulaminem finansowym Wspólnego Przedsięwzięcia budżet powinien być wykonany w oparciu o skuteczne i wydajne standardy kontroli wewnętrznej, obejmujące zapobieganie nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, a także ich wykrywanie, korygowanie i podejmowanie działań następczych ⁽¹⁾.</p> <p>W wyniku przyjęcia przez Komisję strategii zwalczania nadużyć finansowych w czerwcu 2011 r. pierwsza wspólna strategia zwalczania nadużyć finansowych w zakresie badań została przyjęta w lipcu 2012 r., a w maju 2015 r. została uaktualniona tak, aby uwzględniać zmiany wprowadzone w ramach programu „Horyzont 2020” ⁽²⁾. Strategia zwalczania nadużyć finansowych w dziedzinie badań obejmuje plan działania, który ma zostać zrealizowany przez wspólne przedsięwzięcia.</p> <p>We Wspólnym Przedsięwzięciu ECSEL wprowadzono już procedury kontroli wewnętrznej w celu uzyskiwania wystarczającej pewności w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom (kontrole <i>ex ante</i> w zakresie płatności, polityka na rzecz unikania konfliktu interesów oraz kontrole <i>ex post</i> dotyczące beneficjentów otrzymujących dotacje). Plan Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL dotyczący zwalczania nadużyć finansowych został przyjęty w dniu 11 listopada 2016 r. i jest w trakcie realizacji.</p>	W trakcie realizacji
	<i>Konflikt interesów</i>	
2016	<p>Wspólne Przedsięwzięcie ECSEL przyjęło zasady dotyczące zapobiegania konfliktom interesów oraz zarządzania nimi w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z jego strukturą zarządzania. Nie przestrzegało ono jednak konsekwentnie wymogów określonych w decyzji Rady Zarządzającej GB.2015.41.</p>	W trakcie realizacji

⁽¹⁾ Art. 12 regulaminu finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL.

⁽²⁾ Przykładowo stworzenie Wspólnego Centrum Wsparcia ze scentralizowaną służbą audytu i zharmonizowanymi procesami biznesowymi na rzecz organów badawczych UE.

ODPOWIEDŹ WSPÓLNEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA ECSEL

16. Wspólne Przedsięwzięcie ECSEL pragnie podkreślić, że kwestia ta jest związana z ramami prawnymi siódmego programu ramowego (7PR) i dlatego nie wynika z działalności Wspólnego Przedsięwzięcia.

Tak jak w roku 2016 Wspólne Przedsięwzięcie dokonało w styczniu szczegółowej oceny krajowych systemów zapewniania jakości w roku 2017, biorąc pod uwagę 2 085 zaświadczeń o zakończeniu projektu i 990 sprawozdań z kontroli otrzymanych od krajowych organów finansujących (KOF) odnośnie do projektów finansowanych w ramach 7PR. Ponadto od stycznia 2018 r. Wspólne Przedsięwzięcie ECSEL zachęca krajowe organy do przekazywania rocznego poświadczenia wiarygodności. Wspólne Przedsięwzięcie ECSEL otrzymało od KOF 20 poświadczeń (z 25), co stanowi 98,54 % środków finansowych, i uznało, że sprawozdanie z kontroli i poświadczenie zapewniają właściwą ochronę interesów finansowych jego członków.

34. W szczególności odnośnie do zaproszeń wydanych w latach 2004 – 2016, pragniemy podkreślić, że zgodnie z decyzjami o przyznaniu środków oraz zasadami H2020, prywatni beneficjenci przeznaczyli 1 096 milionów euro, z czego 841 to wkłady członków stowarzyszeń branżowych (IKOP), a 256 milionów euro to wkłady podmiotów nie będących członkami stowarzyszeń branżowych.

36. W celu zapewnienia skutecznego zarządzania procedurami udzielania zamówień dotyczących wszystkich usług administracyjnych, wyznaczony został asystent ds. budżetu, zamówień i umów. Rolą asystenta ds. budżetu, zamówień i umów będzie zapewnienie skoordynowanego podejścia oraz centralizacja w zakresie procedur udzielania zamówień i zarządzania umowami; w tym monitorowanie i kontrolowanie umownych zobowiązań oraz zarządzanie ich wykonaniem. Ponadto zorganizowano specjalne sesje informacyjne z określonymi jednostkami.

37. Wspólne Przedsięwzięcie ECSEL podjęło działania mające na celu właściwe udokumentowanie w rejestrze odstępstw przypadków obchodzenia kontroli przez kierownictwo i odstępstw od przyjętych procesów i procedur, w szczególności przeglądu standardu kontroli wewnętrznej nr 8 dotyczącego procesów i procedur z jasnym opisem zadań i obowiązków, w tym przypadków informowania kierownika ds. kontroli wewnętrznej i audytu o wszystkich wyjątkach. Rejestr wyjątków jest prowadzony centralnie i jest regularnie uzupełniany. W kwietniu 2018 r. miała miejsce sesja szkoleniowa dla wszystkich pracowników Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL w zakresie przestrzegania procedur. Tego typu działania wspierają zdolność kierownictwa do zapewnienia skuteczności procesów kontroli wewnętrznej oraz szybkiego usuwania niedociągnięć proceduralnych.
